

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

A végrehajtói jogkörben okozott kárért való felelősség gyakorlati kérdései

Szerző:

dr. Laky Edit Anita

Budapest, 2025. augusztus 5.

I. Bevezetés

Cikkem témája a végrehajtói jogkörben okozott kárért való felelősség vizsgálata. A végrehajtó kártérítési felelősségét elsősorban a kialakult bírósági gyakorlaton keresztül kívánom bemutatni. Cikkemben bemutatom a hatályos jogi szabályozást, az önálló bírósági végrehajtó felelősségét és az egységesült bírói gyakorlatot.

II. Az önálló bírósági végrehajtó szerepe az igazságszolgáltatásban

1. Az önálló bírósági végrehajtó, mint közhatalmat gyakorló, az igazságszolgáltatás meghosszabbított karja

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban Vht.) I. fejezet alapvető rendelkezései részletezik, hogy mely esetekben jár el az önálló bírósági végrehajtó. A Vht. 225.§ (2) bekezdése rögzíti, hogy a bírósági végrehajtási eljárás, mint polgári nemperes eljárás a bíróság eljárásával azonos.¹ Ezzel összhangban azon eljárási cselekményekre, melyeket a Vht. nem szabályoz, a Vht. 9. §. alapján a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályait a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel és a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló törvénynek a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseit rendeli alkalmazni.² A Vht. ily módon egyértelművé teszi, hogy az önálló bírósági végrehajtó eljárása egy polgári nemperes eljárás.

A Fővárosi Ítéltábla a 13.Gpkf.45.004/2011/2. számú döntésében is megállapította, hogy a végrehajtási eljárás önálló, a Vht.-ban szabályozott nemperes eljárás, amelyben a közhatalom a bírósági határozatok teljesítésének állami kényszer útján szerez érvényt. A Vht. 255.§ (2) bekezdése értelmében az önálló bírósági végrehajtói eljárás a bíróság eljárásával azonos, így az önálló bírósági végrehajtó más hatóság által nem utasítható, és az intézkedéseit kizárólag a nemperes végrehajtási

¹ Vht. 225.§ (2) bekezdés

² Vht. 9.§

eljárásra vonatkozó rendelkezések alapján hozhatja meg.³ Megjelenik a közhatalmi jelleg abban is, hogy a végrehajtó nem utasítható, önállóan jár el. A végrehajtási eljárás azonban az állami kényszer érvényre juttatásának a Vht. által alkalmazott kereteit nem lépheti túl. Ezen kereteket szolgálja a végrehajtási kényszer arányos és fokozatos alkalmazásának elve.⁴

A polgári nemperes végrehajtási eljárás célja az elmaradt önkéntes teljesítés okán az, hogy a teljesítésre kötelezett - adós - a kötelezettségét teljesítse, mely során túrni köteles az állami kényszer érvényre juttatását. Az önálló bírósági végrehajtót kinevezésekor személyében közhatalom gyakorlásával ruházzák fel. Ez biztosítja eljárásában az állami kényszer alkalmazását az adóssal szemben. Hangsúlyozandó, hogy a közhatalom gyakorlásának jogával a pályázó természetes személy és nem az általa - és jogszabály által is megkövetelten - létrehozott cég kerül felruházásra.

A bírósági végrehajtási eljárást - úgy is, mint a polgári peres és nemperes eljárást - a rá irányadó alapelvek mentén kell lefolytatni. A polgári peres és nemperes eljárás alapelvei közül egyes alapelvek a végrehajtási eljárásban is érvényre kell, hogy jussanak, így például különösen az esélyegyenlőség elve, az észszerű határidőn belüli eljárás elve, a rendelkezési elv, a tárgyalási elv, a szabad bizonyítás elve, a nyilvánosság elve, az anyanyelv használatának elve, a jóhiszeműség, a közvetlenség, a jogorvoslathoz való jog elve.

Ezen alapelveken túlmenően a végrehajtási eljárás speciális alapelvekkel rendelkezik. Alapelvként jelenik meg a bírósági végrehajtás egységességének elve, a végrehajtási kényszer elve, a végrehajtás arányosságának és fokozatosságának elve, a hitelezői érdek elsőbbségének elve, a hitelezők esélyegyenlőségének elve, a korlátozott adósvédelem, a teljes vagyoni helytállás elve és a végrehajtás eredményességének elve. A végrehajtási eljárás speciális alapelvei együttesen az elérni kívánt célt szolgálják azzal, hogy egyes alapelvek az eljáró végrehajtó önálló eljárását, az eljárás kereteit, a felek jogait, míg más alapelvek az állami kényszercselekmények, mint a végrehajtási cselekmények fogantatását biztosítják. Így a bírósági végrehajtás eredményességének elve, a hitelezői érdek elve, a hitelezők esélyegyenlőségének elve, a teljes vagyoni helytállás elve, a végrehajtási kényszer elve az elérni kívánt célt, a végrehajtás egységességének elve az önálló, nem

³ BDT2012.2717.

⁴ Vht.7.§ (1)-(2)

utasítható eljárás⁵, a végrehajtási kényszer⁶ és a korlátozott adósvédelem elve az elérni kívánt célon túlmenően az állami kényszer érvényre juttatását hivatottak szolgálni. Az arányosság és fokozatosság elve pedig keretet szab az állami kényszernek védve ezzel az adós érdekeit is. A Vht. speciális alapelvein túlmenően a Vht. 9.§-a alapján alkalmazandó Pp. szabályai folytán érvényesülnek a polgári peres eljárás alapelvei is a nemperes végrehajtási eljárás sajátosságaiból fakadó eltérésekkel. Megítélésem szerint az így alkalmazható, egyes polgári perjogi alapelvek azonban csak korlátozottan tudnak érvényesülni a speciális nemperes végrehajtási eljárásban, mivel a bírósági végrehajtási eljárásban az állami kényszer kerül előtérbe az elérni kívánt cél okán.

A végrehajtó eljárása során, az igazságszolgáltatás meghosszabbított karjaként kényszeríti ki a bíróságok és a jogvitát eldöntő más szervek határozatait, valamint az egyes okiratokon alapuló követeléseket.⁷ A végrehajthatóság feltételeit az alkalmazandó eljárási törvény szabályozza akkor, amikor a végrehajtási eljárás elrendelése körében meghatározza azon feltételeket, melyek fennállása esetén a végrehajtást elrendelő bíróság - mely alatt a közjegyzőt is érteni kell - végrehajtható okiratot állíthat ki. Főszabály szerint a végrehajtás elrendelését követően kap szerepet a végrehajtó. A bírósági végrehajtó egyes eljárási cselekményei megelőzhetik a végrehajtás elrendelését például a kézbesítési végrehajtási eljárás⁸ során. A bírósági végrehajtó eljárása a végrehajtható okirat kiállítását követően szükségszerűen kényszcselekmény, hiszen akkor kerül sor a végrehajtási eljárás megindítására, amikor a kötelezett önkéntes teljesítése elmarad. A végrehajtás során az eljárási cselekmények foganatosításakor kialakuló jogkorlátozás az alapvető jogok olyan korlátozása, amely megmarad az alkotmányos határok között, mivel a korlátozás elkerülhetetlen.⁹ Ezen végrehajtói eljárás során a végrehajtó állami kényszer alkalmazásával juttatja érvényre a végrehajtást kérő pénzkövetelését, vagy egyéb, az adóst terhelő magatartás teljesítését.¹⁰ A végrehajtási eljárásban a kényszcselekmények első sorban az adós vagyonára irányulnak, azonban egyes esetekben az adós személyét, személyiségi jogait is érinthetik. Az adós személyét érintő kényszcselekményeket a

⁵ Vht. 1-4.§

⁶ Vht.5.§

⁷ Vht.1.§

⁸ Vht. 31/D. §, Vht. 183/B. §, A végrehajtói kézbesítés részletes eljárási szabályairól szóló 250/2004. (VIII. 27.) Korm. rendelet

⁹ 994/B/1997. AB határozat „az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az alapvető jog korlátozása csak akkor marad meg az alkotmányos határok között, ha a korlátozás elkerülhetetlen, azaz más alkotmányos alapjog, valamint alkotmányos érték védelme vagy érvényesülése, illetve az Alkotmányból következő feladat megvalósítása más módon nem biztosítható, továbbá, ha az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya arányban áll egymással. E körbe tartozik a végrehajtás során kialakuló jogkorlátozás is”.

¹⁰ Vht.5.§

rendőrség végzi el a bíróság, avagy a bírósági végrehajtó intézkedése alapján.¹¹ Azonban a végrehajtó is jogosult személyt érintő kényszercselekmény alkalmazására akkor, amikor a törvény felhatalmazást ad számára, hogy az eljárása során az adóst (kötelezett) és az eljárásban részt vevő más személyt személyazonosságának igazolására szólítsa fel, aki ennek köteles eleget tenni.

A közhatalom fogalom meghatározása szerint egy „olyan eszközrendszer, amelynek birtokában az állami szervek a társadalom többi tagjával szemben felléphetnek, és akaratukat rájuk kényszeríthetik. A közhatalom (*imperium*) a közigazgatásban a jogalkotásra jogosult szervek és a jogalkalmazásra jogosult szervek hatásköre.”¹² A bírósági végrehajtó eljárását a megalapított végrehajtói iroda keretein belül kell folytatnia.

A végrehajtó eljárásával közhatalmat gyakorol, melyet a Ptk. oly módon deklarál, hogy a végrehajtó végrehajtói jogkörben okozott kárára vonatkozó anyagi jogi szabályozást a Ptk. LXXI. fejezetében helyezi el a „Felelősség közhatalom gyakorlásával okozott kárért” címszó alatt.

A Ptk. úgy rendelkezik, hogy bírósági, ügyészségi, közjegyzői és végrehajtói jogkörben okozott károk esetén a közigazgatási jogkörben okozott károkért való felelősség szabályait bizonyos eltérésekkel kell alkalmazni.

III. VÉGREHAJTÓI JOGKÖRBEN OKOZOTT KÁR

1. A végrehajtó felelőssége megállapításának feltételei

A végrehajtó eljárása során, végrehajtói jogkörében eljárva okozott kárért felelősséggel tartozik. A kártérítési felelősség *deliktuális* és *kontraktuális* felelősségi alakzatra bontható. A végrehajtó felelőssége csak és kizárólag *deliktuális* lehet, hiszen a végrehajtás foganatosítása nem szerződéses jogviszonyon alapul. Akkor is ez a helyzet amikor a végrehajtó a helyi önkormányzattal kötött

¹¹ Vht. 5. § (4) bekezdés, Vht. 45.§, Vht. 154/A .§, Vht. 174. § d) pont, Vht. 178.§ (2) bekezdés, Vht. 180.§ (2) (5) bekezdés, Vht. 180/A. § (5) (7) bekezdés, Vht. 180/B. § (2) (5) bekezdés, Vht. 183. § (14) bekezdés, Vht. 184/A. § (7)

¹² Közzolgálati Online Lexikon <https://lexikon.uni-nke.hu/szocikk/kozhatalom/>

szerződés alapján adóvégrehajtásban jár el, mivel a szerződés a felek között nem a végrehajtást eredményezi, hanem csupán azt, hogy a végrehajtás foganatosítására ki lesz jogosult. A *deliktualis* kártérítési felelősség általános szabályai szerint kell a végrehajtó kárfelelősségét megítélni.¹³ A Ptk. általános kárfelelősség körében mondja ki, hogy „aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól a károkozó, ha bizonyítja, hogy magatartása nem volt felróható”. Ezen általános szabályt figyelembe véve a végrehajtó felelősségének megállapításánál is szükséges a jogellenes magatartás, a kár tényleges bekövetkezése, a jogellenes magatartás és a kár közötti ok-okozati összefüggés, valamint a felróhatóság megléte.

A Ptk. a teljes kártérítés elvén alapul, melynek okán a végrehajtó az általa okozott teljes kárt, azaz a károsult teljes kárát köteles megtéríteni.

A felelősség általános szabályain túlmenően a végrehajtó felelősségének megállapításánál további speciális feltételek fennállta is szükséges, amely a végrehajtói tevékenység közhatalmi jellegéhez kapcsolódik. Így a felelősség megállapításának speciális feltétele, hogy a kárt a végrehajtó végrehajtói jogkörben eljárva okozza, azaz a végrehajtási eljárás foganatosítása során kell a kárt okoznia. További feltétel, hogy a végrehajtó eljárásával összefüggésben a rendes jogorvoslati lehetőséget a károsult kimerítse.

A végrehajtó köteles az esetleges károkozásának fedezetéül felelősségbiztosítást kötni, és azt fenntartani. Hangsúlyozandó, hogy amennyiben a végrehajtó kártérítési felelősségét megállapította a bíróság és időközben a végrehajtó végrehajtói szolgálata megszűnik, melynek okán felelősségbiztosítását nem köteles fenntartani, úgy a megítélt teljes kár megfizetésére - biztosító hiányában - maga lesz köteles.

¹³ Ptk. 6:519.§

1.1. A felelősség közhatalom gyakorlásával okozott kárért, a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség, és a végrehajtó kártérítési felelősségének egymáshoz való viszonya a Ptk rendszerében

A Ptk. 6:549. § (2) bekezdése utal a Ptk. 6:548. § (1) - (2) bekezdéseire, amikor kimondja, hogy a végrehajtói jogkörben okozott kárért való felelősségre a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályait kell megfelelően alkalmazni. A közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályaira történő utalásnál hangsúllyal bír a „megfelelően” kifejezés, amely annyit tesz, hogy a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályait a végrehajtási eljárás sajátosságait figyelembe véve, így a végrehajtói jogkör, a végrehajtó működésére vonatkozó jellemzők, a Vht.-ban deklarált utaló szabályok figyelembevételével kell alkalmazni. Ezen túlmenően a Ptk. kimondja, hogy a kártérítési igény előterjesztésére irányuló kereset előfeltétele a rendes jogorvoslat kimerítése, mely a végrehajtási kifogás. Az előbbiek okán a végrehajtó a közhatalom gyakorlása során okozott kárért felelni tartozik. A közigazgatási jogkörben okozott kárra vonatkozó szabályok csak annyiban alkalmazhatóak, amennyiben a Vht., vagy a Ptk. a kérdést nem rendezi. Mivel a Ptk. 6:549. § (2) bekezdése a kereset előfeltételeként a rendes jogorvoslatra történő szabályozással leszűkíti a Ptk. 6:548. § (1) bekezdés feltételrendszerét, így a kereset előfeltételeként nem követelhető meg - a végrehajtói jogkör sajátosságára is figyelemmel - az, hogy a kár a közigazgatási perben nem volt elhárítható.

1.2. A végrehajtói jogkörben okozott kárért való felelősség az rPtk. és a hatályos Ptk., valamint a Vht. utaló szabályai egymáshoz való viszonyában

A végrehajtó végrehajtási eljárással összefüggésben okozott kár megtérítését a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: rPtk.) az államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség¹⁴ körébe helyezte, melyet a Vht. utaló rendelkezései¹⁵ biztosítottak. Hangsúlyozandó, hogy a 2013. március 15. napja előtt hatályban lévő Vht. a hatálya alatti jogi környezetnek megfelelően rendelkezett. Így 2015. szeptember 1. napjától a Kamara

¹⁴ rPtk. 349.§

¹⁵ Vht. 236.§

helyébe a végrehajtók új szakmai és érdekképviseleti szerve a Kar lépett. A felelősségbiztosítással összefüggő szabályozás helyébe új szabályozás került.

A Vht. 236.§ 2013. január 1. - 2013. március 31. napja között hatályos szövegezése¹⁶ szerint a végrehajtó a működése körében, és az eljárása során okozott kárért a Ptk. szerint felel, mely károk megtérítésére köteles volt kettőmillió forint értékű felelősségbiztosítást kötni, vagy a kamaránál ezen összegű biztosítékot letétbe helyezni. Jogerős határozattal megállapított károkozás esetén a kamara - ha biztosíték került letétbe helyezésre - a jogerős bírósági határozat alapján 30 napon belül a károsult felé megfizettette a kárösszeget. A biztosíték összegéből ügyenként maximum kétmillió forintot lehetett kifizetni, melynek évi maximált összege hatmillió forint volt. A végrehajtó a kamara felé történt biztosíték befizetéséről igazolást kapott, a kamara a befizetett összegeket egy elkülönített számlán volt köteles kezelni, annak megterhelésére csak a kamara szervezeti és működési szabályzatában meghatározott személy adhatott megbízást. Amennyiben a kamara kifizetést teljesített a biztosíték összegéből, úgy a végrehajtónak a kifizetett összeget 30 napon belül be kellett fizetnie a kamara felé. Azt az összeget, mely a biztosítékból nem került felhasználásra, a végrehajtó részére a szolgáltatának megszűnését követő 30. napig vissza kellett fizetni. Ez alól képezett kivételt az a körülmény, ha a végrehajtóval szemben kártérítés megfizetésére irányuló kamarai eljárás vagy per volt folyamatban. Ezen esetekben az eljárás befejezését követő 30 napon belül kellett a biztosíték megmaradt összegét visszafizetni a végrehajtó részére. A Vht. utaló szabálya szerint a végrehajtó tartozik felelősséggel a Ptk. szabályai szerint, mely felelősség megállapítása esetén a kár megfizetésének 'eljárási rendje' attól függ, hogy a végrehajtó a felelősségbiztosítás megkötésével vagy a kamara felé nyújtott biztosítékadással teljesítette a Vht.-ben meghatározott kötelezettségét.

¹⁶ Vht. 236.§ Hatály: 2013.I.1. - 2013.III.31.

Vht. 236. § (1) A végrehajtó a végrehajtói működése körében, illetőleg az eljárása során okozott kár megtérítéséért a Polgári Törvénykönyv szerint felel.

(2) A károk megtérítésének fedezésére a végrehajtó köteles legalább kétmillió forint értékű felelősségbiztosítást kötni, és azt a végrehajtói működésének tartama alatt fenntartani, vagy a kamaránál legalább kétmillió forint összegű biztosítékot letétbe helyezni.

(3) A kamara a kár összegét a végrehajtót kártérítés fizetésére kötelező jogerős és végrehajtható bírósági határozat alapján 30 napon belül fizeti meg a károsultnak.

(4) Ügyenként legfeljebb kétmillió forint összegű kártérítést lehet kifizetni a biztosíték összegéből, évente pedig legfeljebb hatmillió forint összegű kár megtérítésére használható fel a biztosíték összege.

(5) A kamara a biztosíték összegének befizetéséről igazolást állít ki, a biztosíték összegét pedig erre elkülönített számlán kezeli. A számla megterhelésére csak a kamara szervezeti és működési szabályzatában meghatározott személy adhat megbízást.

(6) Ha a biztosíték összegéből a kamara kifizetést teljesít, a kifizetett összegnek megfelelő összeget a végrehajtónak 30 napon belül be kell fizetnie a kamara számlájára. A végrehajtó szolgáltatának megszűnését követő 30. napig a biztosíték fel nem használt összegét a végrehajtó részére vissza kell fizetni, kivéve, ha vele szemben kártérítés megfizetésére irányuló kamarai eljárás vagy per van folyamatban, ebben az esetben az eljárás befejezését követő 30 napon belül kell a biztosíték megmaradt összegét visszafizetni részére.

Az utaló szabály ellenére a bírói gyakorlat eltérő volt abban, hogy az eljáró önálló bírósági végrehajtót, vagy a végrehajtói irodát kell perelni. A BDT2008.1746 számú bírósági döntés a végrehajtói irodára telepíti a kár megtérítésének kötelezettségét, amikor is azt állapította meg, hogy a végrehajtói iroda tagjaként eljáró önálló bírósági végrehajtó magatartásáért - a korlátozott felelősségű társaságra vonatkozó szabályok szerint - a végrehajtói iroda köteles helytállni¹⁷. Ezen döntésében a bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Vht. 254/A. § (2) bekezdése alapján a végrehajtói iroda kártérítési felelőssége fennáll, amely alapján a végrehajtó iroda tagjainak a felelősségére a Vht.-ban foglalt eltérésekkel a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvénynek (a továbbiakban: Gt.) a korlátozott felelősségű társaságra vonatkozó szabályait kell alkalmazni, mely okán a végrehajtó és a végrehajtói iroda egyetemleges felelőssége állapítható meg.¹⁸ Ezen jogértelmezés azonban a fent részletezettek okán tévesnek volt mondható.

A Kúria Pfv.IV.20.437/2014/8. számú döntésében úgyszintén arra az álláspontra helyezkedett, hogy az önálló bírósági végrehajtó saját személyében nem tartozik kártérítési felelősséggel, ha munkáját végrehajtó iroda keretei között végzi, mert ebben az esetben az önálló jogi személyiséggel rendelkező iroda perelhető.

A Vht. 236.§-ban foglalt rendelkezés - 2025 májusában hatályos szövegezése¹⁹ -, összhangban a rPtk.-t felváltó hatályos Ptk. szövegezésével kimondja, hogy „a végrehajtói működése körében, illetve az eljárása során okozott kárért kártérítésre és személyiségi jogsértésért sérelemdíj megfizetésére a Polgári Törvénykönyv szabályai szerint köteles”. A nem vagyoni kár helyébe lépő sérelemdíj bevezetésével a Vht. módosítására is szükségképpen sor kellett, hogy kerüljön. A Kamarát 2015. szeptember 1. napjával felváltotta a Kar, megszűnt a végrehajtó kárfelelőssége megfizetésére a biztosíték letétbe helyezési lehetősége, továbbá a kétmillió forint összegű felelősségbiztosítás helyébe harmincmillió lépett, mely felelősségbiztosítást a végrehajtó a kártérítés, illetve a sérelemdíj fedezetére a működése alatt köteles fenntartani. Amennyiben a végrehajtó szolgálata szünetel, felelősségbiztosítását köteles a szolgáltatának szünetelése alatt, illetőleg a hivatalbóli felfüggesztése

¹⁷ Vht.257.§

¹⁸ Fővárosi Ítéletábra 5. Pf. 21 635/2006/3.

¹⁹ 236. § (1) * A végrehajtó a végrehajtói működése körében, illetve az eljárása során okozott kárért kártérítésre és személyiségi jogsértésért sérelemdíj megfizetésére a Polgári Törvénykönyv szabályai szerint köteles. (2) * A kártérítés, illetve a sérelemdíj fedezetére a végrehajtó köteles legalább harmincmillió forint értékű felelősségbiztosítást kötni és azt a működése alatt fenntartani. A végrehajtó köteles felelősségbiztosítását szolgáltatának szünetelése alatt fenntartani, továbbá abban az esetben is, ha a végrehajtót hivatalból felfüggesztették.

alatt is fenntartani. Ennek nyilvánvaló oka az, hogy a végrehajtói szolgálat szünetelése alatt szükségszerűen meg kell, hogy maradjon a felelősségbiztosítás, mert a végrehajtói kinevezés egyik feltétele a felelősségbiztosítás megkötése és a szünetelés alatt a végrehajtó kari tagsága továbbra is fennmarad, a végrehajtói szolgálat nem szűnik meg. Ugyanígy a felfüggesztés hatálya alatt álló végrehajtó esetében sem szűnik meg a végrehajtói szolgálat, hiszen a felfüggesztés nem azonos a hivatalvesztéssel, továbbá a felfüggesztés megszűnése sem eredményez önmagában hivatalvesztést. Mindkét esetben megmarad a végrehajtó Kari tagsága, azonban végrehajtói tevékenységét nem végezheti, továbbá nem gyakorolhatja a Kari tagságából és a Kari tisztségéből eredő jogokat, ebből fakadóan nem terhelik az azokból eredő kötelezettségek sem.²⁰

2. A végrehajtói jogkörben okozott kárért felelős személy

A hatályos jogi szabályozás, így a Vht. 236.§, a Ptk. 6:548. § (1) - (2) bekezdései, valamint a Ptk. 6:549. § (2) bekezdésének együttes alkalmazása egyértelművé teszi a kérdést abban a vonatkozásban, hogy a végrehajtói jogkörben okozott kárért kinek és milyen feltételek mellett áll fenn a felelőssége. A fentiek szerint az önálló bírósági végrehajtó személyében a közhatalom gyakorlása során - tehát a végrehajtási eljárás során - okozott kárért felelni tartozik, amelyre irányuló követelés sikeres érvényesítésének feltétele a rendes jogorvoslat kimerítése.

Egyrészt a Vht 236.§ (2) bekezdése alapján az önálló bírósági végrehajtót felelősségbiztosítási szerződés kötése terheli, melyből fakadóan a Ptk. 6:549 §. szerinti felelősség alanya még akkor is a végrehajtó személyesen, ha a Vht. 254/A.§-a szerint végrehajtói irodát működtet.²¹ Másrészt a felelősségbiztosítás megkötése feltétele a pályázatot nyert személy önálló bírósági végrehajtói kinevezésének. Továbbá a pályázat nyertesét, mint természetes személyt nevezik ki végrehajtónak és ruházzák fel a közhatalom gyakorlásával, nem az irodát. Ezen okból kifolyólag nem az iroda az, aki a végrehajtás során eljár, hanem a sikeres pályázó természetes személy. Amennyiben az irodának több tagja van, úgy az felel az okozott kárért, akinek a végrehajtói jogkörében történt a károkozás, aki ténylegesen eljár.

²⁰ Vht. 240.§ (5) bekezdése, Vht. 251.§ (2a) bekezdése

²¹ Győri Ítéltábla Pf.III.20.043/2013/4.

A Vht 254/A. § (1) bekezdése kimondja, hogy „a végrehajtói iroda az önálló bírósági végrehajtói tevékenység végzésének elősegítésére határozatlan időre alapított, jogi személyiséggel rendelkező szervezet”. A végrehajtói iroda a végrehajtói tevékenység végzésének elősegítésére hozható létre, az iroda csak a végrehajtó működésének hátterét biztosítja.

3. A végrehajtói jogkör kérdése

A kártérítés megállapítása körében fontos annak vizsgálata, hogy mi minősül végrehajtói jogkörnek, mi az a végrehajtói magatartás, amelyért a végrehajtó a Ptk. 6: 549.§ (2) bekezdése szerint felelni tartozik.

A végrehajtó tevékenysége a végrehajtói irodával összefüggésben, mely során kárt okoz, vagy mint munkáltató okoz kárt a munkavállalójának, nem tekintendő végrehajtói jogkörben okozott kárnak, mint ahogy az sem, ha az ügyfelet a félfogadás során éri valamilyen káresemény a végrehajtói irodában - így például felborul a székkal, amelynek a lába rossz volt.

A Fővárosi Ítéltábla a Pf.20.321/2019/6. számú határozatában megállapította, hogy nem érinti a végrehajtói tevékenység hatósági jellegét, fegyelmi és kártérítési felelősségét az, hogy a végrehajtói iroda társas formában működik. A végrehajtói iroda tagjainak felelősségére - a törvényben foglalt eltérésekkel - a korlátolt felelősségű társaságra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni (Ptk. 3:159. §), amennyiben a végrehajtási eljárás során az eljáró végrehajtó személyesen felel az okozott kárért a társas formában történő működés ellenére.

A végrehajtói jogkör maga a végrehajtó hatáskörébe tartozó ügyek vitelével összefüggő eljárás.

A végrehajtási eljárás két szakaszra bontható, a végrehajtás elrendelésére és a végrehajtás fogyanatosítására. A végrehajtó hatásköre a végrehajtási eljárásban a végrehajtási cselekmények fogyanatosítására terjed ki.

A Győri Ítéltábla Pf.20132/2019/6. számú határozatával - többek között - abban a kérdéskörben foglalt állást, hogy az adós lefoglalt gépjárművében a végrehajtó megbízottjánál történt tárolás során keletkezett kár végrehajtói jogkörben okozott kárnak minősül-e, avagy sem. A bíróság a felelősség

Ptk. 6:519. § szerinti általános szabályát, a végrehajtói jogkörben okozott kárért való felelősség 6:549. §-a szerinti, és a megbízott károkozásáért való felelősség 6:542. § (1) bekezdése szerinti szabályait együttesen alkalmazta, azaz végrehajtói jogkörben okozott kárként bírálta el.

A bírósági végrehajtási ügyvitelről és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I. 17.) IM rendelet (a továbbiakban: Vűsz) 17. § (1) bekezdése szerint a „végrehajtási ügy az a végrehajtható okirattal - a Vht. 4. §-ában foglalt esetekben a közigazgatási szerv végrehajtási iratainak megküldésével - a végrehajtóhoz érkezett ügy, amelyben a végrehajtás fogatosítása a Vht. szerint hatáskörébe tartozik. Továbbá a Vűsz 17.§ (2) bekezdése szerint végrehajtási ügy a végrehajtói megkeresés (Vht. 33. §), a közigazgatási végrehajtási ügy, a zálogtárgy egyszerűsített végrehajtási értékesítése, a végrehajtói kézbesítési ügy, a végrehajtási kérelem elkészítése, a tartásra kötelezett adatainak beszerzése és a kézbesítési regisztrációs ügy. Megjegyzendő, hogy a Vűsz 17.§ (2) bekezdés által a Vűsz 20.§ (2) bekezdésének b-h) pontjára történő utalással a Vűsz 20.§ (2) bekezdésének a) és i) pontjait mellőzi. A Vűsz 20.§ (2) bekezdésének a) pontja esetében a Vűsz 17.§ (1) bekezdése pontosan a Vűsz 20.§ (2) bekezdésének a) pontja szerinti fogalmat határozza meg, így szükségtelen a Vűsz 17.§ (2) bekezdése szerinti ismételt utalás az a) pontra. A Vűsz 20.§ (2) bekezdés i) pontja a bekapcsolódással indult ügyet nevesíti, mint végrehajtási ügytípust. Ezzel szemben a Vűsz 17.§ (2) bekezdése nem utal az i) pontra, melynek oka, hogy az a Vűsz 17.§ (1) bekezdése által meghatározott fogalmkörbe tartozik tekintettel arra, hogy végrehajtható okirattal elrendelt végrehajtási ügytípusról van szó, ahol a végrehajtható okirat a zálogjogosult bekapcsolódásáról szóló jogerős végzés.

A végrehajtó a végrehajtás elrendelése körében szerepet nem játszik. Azonban a végrehajtónak a Vht. 212.§ szerint a végrehajtási lap visszavonása, a végrehajtási záradék törlése kapcsán, továbbá a Vűsz 32. § szerint lehet szerepe, amikor is hiánypótlással visszaküldheti a végrehajtható okiratot annak alaki hibája miatt. A két végrehajtói intézkedés elkülönül egymástól, azonban a végrehajtó kártérítési felelőssége egyik esetben sem állapítható meg.

A végrehajtó kártérítési felelőssége az elrendelt végrehajtási eljárás fogatosítása körében merülhet fel, azon belül a végrehajtó törvénysértő intézkedése, mulasztása kapcsán. Azonban, nem alapozhatnak meg a végrehajtóval szemben kártérítési igényt azok az esetek, melyek során a

végrehajtási cselekmények foganatosítása kikerül a végrehajtó hatásköréből. A teljesség igénye nélkül példa lehet erre, ha a végrehajtó által jogszerűen, megfelelő tartalommal kiállított hatósági átutalási megbízás alapján a pénzügyintézet nem a rá vonatkozó szabályok alapján inkasszáll, vagy a végrehajtó által jogszerűen, megfelelő tartalommal kiállított letiltás alapján a munkáltató nem megfelelően jár el. Ezen esetekben a végrehajtást a továbbiakban - az adott körben - a pénzügyintézet vagy a munkáltató foganatosítja, melynek okán a Vht, 217. §-a szerinti végrehajtási kifogás sem terjeszthető elő sikerrel.

A Fővárosi Ítéletábrla a Pf.20.264/2024/4. számú határozatával az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, megállapította, hogy a bírósági végrehajtó kötve van a végrehajtás elrendelésének módjához, attól nem térhet el, és a végrehajtás elrendelt módjára vonatkozó szabályok szerint kell a végrehajtást foganatosítania. Zálogtárgy egyszerűsített végrehajtási értékesítésénél a végrehajtónak nem kell becsértéket megállapítania, így az annak hiányára való hivatkozás nem alapozza meg a végrehajtó kártérítési felelősségét. A konkrét ügyben a felperesek a becsérték hiányára alapították keresetüket azzal, hogy a végrehajtás elrendelése jogszabálysértő volt. Álláspontjuk szerint a végrehajtónak vizsgálnia kellett volna a záradékolt közokirat tartalmát, és észlelnie kellett volna, hogy az abban foglaltak szerint a Vht. XI. fejezetének szabályait meghatározott időpontig volt helye alkalmazni. Arra hivatkoztak, hogy az oksági láncolatban a kárhoz vezető folyamat első eseménye az volt, hogy a zálogtárgy egyszerűsített végrehajtását rendelték el, holott annak a záradékolt közokiratban foglaltak szerint már helye nem volt. A bíróság megállapította, hogy az elrendelés körében a rendes jogorvoslat a végrehajtási lap visszavonása, a záradék törlése lett volna, mely jogorvoslattal a felperesek nem éltek, azonban annak a végrehajtóval szembeni kártérítési igény elbírálása szempontjából jelentősége nem volt. Ugyanis amennyiben felperesek ezen jogorvoslatukkal éltek volna, úgy az nem a végrehajtó, hanem a közjegyző cselekményével szembeni jogorvoslati lehetőség kimerítését jelentette volna.

Összegezve a bíróság indokolását, az elrendelés körében érvényesíthető rendes jogorvoslat nem alkalmas a végrehajtóval szembeni kártérítési felelősség megállapítására, mert a kifogásolt végrehajtói cselekményre alapított végrehajtói kártérítési felelősség különös anyagi jogi feltétele a rendes jogorvoslat kimerítése, a végrehajtás elrendelése pedig nem a végrehajtó hatásköre.

Ugyanezen álláspontra helyezkedett a Kúria a Pfv.20.883/2012/3. számú precedensképes határozatában, amikor kimondta, hogy a végrehajtó a végrehajtás során a végrehajtási lap tartamának megfelelően járhat el, azt felül nem bírálhatja, attól eltérő eljárást nem folytathat le. A kiállított végrehajtható okirat alapján kell eljárnia a végrehajtónak, a jogszabályellenes magatartását a végrehajtható okirathoz képest kell a bíróságnak megítélnie.

4. A bekövetkezett kár és a végrehajtó intézkedése vagy annak mulasztása közötti ok-okozati összefüggés

A végrehajtó törvénysértő intézkedésének, mulasztásának eredményeként kell az érvényesíteni kívánt kárnak bekövetkeznie. A végrehajtói jogkörben tett olyan intézkedésnek kell tehát eredményeznie a kárt, amely azzal oksági kapcsolatban áll. A kereseti kérelmek vizsgálatánál nem mellőzhető annak vizsgálata, hogy mi vezetett a kár bekövetkeztéhez, és az intézkedés, valamint a bekövetkezett kár az oksági láncolatban hol helyezkedik el.

A Kúria a Pfv.21.062/2014/3. számú precedensképes határozatában kimondta, hogy a végrehajtó a Vht. 138.§ (1) bekezdése szerint meghatározott határidőben azzal, hogy nem intézkedett az adós tulajdonát képező ingatlanok végrehajtás alá vonása iránt, - melynek okán adósnak lehetősége volt az ingatlanok végrehajtás alá vonása előtt azokat értékesíteni, - ezzel okozati összefüggésben a végrehajtást kérő felperesnek kárt okozott.

A fentebb már részletezett jogesetben a Fővárosi Ítéltábla a Pf.20.264/2024/4. számú határozatának indokolása nem az ok-okozati összefüggés oldaláról közelítette meg a jogkérdést. Azonban elmondható, hogy a végrehajtás elrendelésének hibája, mint az oksági láncolat első momentumára történő hivatkozás, nem alapozhatja meg a végrehajtóval szembeni kártérítési igényt, tekintettel arra, hogy a végrehajtó a végrehajtható okirat alapján köteles eljárni.

5. A rendes jogorvoslat, mint az érvényesíteni kívánt kár megtérítése iránti igény anyagi jogi feltétele

A végrehajtóval szembeni kártérítési igények érvényesítésének egyik feltétele a rendes jogorvoslat kimerítése azon végrehajtói intézkedés, vagy mulasztás vonatkozásában, melynek eredményeként a kár bekövetkezett. A rendes jogorvoslat kimerítése, mint anyagi jogi feltétel²² azt jelenti, hogy annak igazolása nem előfeltétele a kártérítés iránti kereseti kérelem befogadásának, tehát a jogorvoslat kimerítésének hiánya nem visszautasítási, hanem a kereseti kérelem elutasításához vezető ok. A Ptk. 6:549. § (2) bekezdésének utolsó fordulata rendelkezik a rendes jogorvoslat szükségességéről. A rendes jogorvoslat célja a kár elhárítása. Amennyiben a kár elhárítására alkalmatlan módon terjeszti elő a fél a kár elhárítására egyébként alkalmas rendes jogorvoslati kérelmét, az azt eredményezi, hogy a rendes jogorvoslatot nem merítette ki.²³ Amennyiben a fél valamennyi releváns tény birtokában más tartalommal nyújtja be végrehajtási kifogását, amely alkalmatlanná teszi azt a kár elhárítására, nem lehet arra a megállapításra jutni, hogy a fél a rendes jogorvoslati jogát kimerítette volna.²⁴ Az előterjesztett rendes jogorvoslatnak tehát a teljes kár elhárítására kell alkalmasnak lennie. A jogorvoslatot azon végrehajtói intézkedéssel, mulasztással szemben kell előterjeszteni, melyre a fél a kereseti kérelmében, mint a kár bekövetkeztének okára hivatkozik. A rendes jogorvoslatban előadott indokoknak ezekből fakadóan azonosnak kell lennie a kereseti kérelemben előadott indokokkal. Továbbá a rendes jogorvoslatot előterjesztő személyének azonosnak kell lennie a kereseti kérelmet előterjesztő személyével. Ebből fakadóan a fél (felperes) a perben sikerrel nem hivatkozhat olyan rendes jogorvoslat kimerítésére, amelyet nem ő maga terjesztett elő. A rendes jogorvoslat kimerítésének kérdése a kártérítési perek egyik kardinális kérdése. A gyakorlatban gyakori a keresetet előterjesztő felperes részéről a rendes jogorvoslat kimerítése igazolásának hibája, mely okán a kérdéskör részletesebb bemutatása indokolt.

²² Fővárosi Ítéletábrla Pf.20.264/2024/4. számú határozat [19] bekezdés

²³ Kúria Pfv.20.209/2021/5. számú precedensképes határozat elvi tartalma

²⁴ Kúria Pfv.20.209/2021/5. számú precedensképes határozat [27] bekezdés

5.1. A végrehajtási eljárás jogorvoslati rendszere

A végrehajtási eljárás jogorvoslatait a Vht. negyedik része szabályozza, elkülönítve a XV. fejezetben a végrehajtási eljárás elrendelése és a XVI. fejezetben a végrehajtási eljárás foganatosítása körében igénybe vehető jogorvoslatokat. A XVII. fejezet a jogorvoslatok egyéb szabályait tárgyalja.

A bírósági végrehajtás egy nemperes eljárás, amely okán a Vht által szabályozott végrehajtási kifogást, fellebbezést, felülvizsgálati kérelmet nem perorvoslatnak, hanem jogorvoslatnak nevezzük.

A XVII. fejezet „jogorvoslatok egyéb szabályai” címszó alatt a jogorvoslatok közös szabályait találjuk.

A Vht. 221-222.§-ai szabályozzák a jogorvoslatok halasztó hatályát, mely szerint a bírósági határozatok elleni fellebbezésnek halasztó hatálya van. Ezen főszabály alól kivételt képez a) ha a törvény eltérően rendelkezik, b) a jogorvoslat a rendőrség közreműködésének elrendelésével függ össze. A Vht. 222.§ szerinti rendelkezésből fakadóan a végrehajtási kifogás a végrehajtó végrehajtási cselekményeire halasztó hatállyal nem bír. Ennek alapvető oka, hogy a végrehajtási eljárás az önkéntes teljesítés elmaradásának eredményeként megindult olyan nemperes eljárás, melynek célja akár állami kényszer útján az adós teljesítésének kikényszerítése, a követelés behajtása (végrehajtás eredményességének alapelve). A végrehajtási eljárásra úgyszintén érvényesül az észszerű határidőn belül történő eljárás befejezésének elve (rPp. 2.§), valamint a perkoncentráció elve (Pp. 3.§).

A végrehajtó intézkedése elleni jogorvoslat halasztó hatályát azon esetekben biztosítja a jogszabály, melyek vonatkozásában a halasztó hatály elmaradása jelentős érdeksérelmet okozna a felek számára. Így az árverési vevő vételár megfizetésének határidejére²⁵; az adós és az adós jogán az ingatlanban lakó személyek kiköltözésére elárverezett ingatlan esetében²⁶; lakóingatlan egyszerűsített végrehajtási értékesítése esetén a kiköltözési kötelezettség teljesítésére²⁷; a végrehajtóhoz befizetett összegek kiutalása esetén²⁸ előterjesztett jogorvoslatnak halasztó hatálya van.

²⁵ Vht. 146.§

²⁶ Vht. 154/A. §

²⁷ Vht. 204/G. §

²⁸ Vüsz. 47. §

5.2. A végrehajtási kifogás

A rendes jogorvoslat kimerítésének eszköze a végrehajtási kifogás.²⁹ A végrehajtási kifogás a végrehajtónak a végrehajtási eljárás szabályait és a végrehajtási kifogást előterjesztő jogát, vagy jogos érdekét lényegesen sértő intézkedése, illetőleg intézkedésének elmulasztása ellen a fél vagy egyéb érdekelt által előterjesztett jogorvoslat. A kifogás előterjesztésének fő eleme, hogy a végrehajtó intézkedésének a végrehajtási eljárás szabályait kell sértenie, az előterjesztő jogát, jogos érdekét, továbbá a támadott intézkedésnek lényegesen jogsértőnek, érdeksértőnek kell lennie. Lényeges jogsértésről akkor beszélünk, ha a hivatkozott jogszabálysértésnek a végrehajtási eljárás lefolytatására érdemi kihatása volt. A kifogás tartalmi követelményeit a Vht. szabályozza.³⁰ A kifogásban meg kell jelölni a kifogásolt végrehajtói intézkedést, és azt, hogy a kifogást előterjesztő az intézkedés megsemmisítését vagy megváltoztatását milyen okból, és mennyiben kívánja. A végrehajtó intézkedésével szemben bármilyen címen előterjesztett megtámadást kifogásnak kell tekinteni. A mulasztás esetében kifogás különösen akkor terjeszthető elő, ha a valamely végrehajtási cselekményt a jogszabály határidőhöz köt és a végrehajtó elmulasztja azt; a végrehajtási eljárás során a végrehajtó által megkeresett szerv, személy mulasztja a végrehajtó által biztosított határidőt, melynek eredménytelensége esetén a végrehajtó intézkedése elmarad a felhívás kikényszerítése körében; a végrehajtó az észszerű időn belül történő befejezés érdekében szükséges kötelezettségét mulasztja el, holott elegendő idő állt rendelkezésére intézkedése(i) megtételére.³¹ A végrehajtó mulasztása esetében kérhető, hogy a bíróság állapítsa meg a lényeges jogszabálysértést, kérhető, hogy a bíróság kötelezze a végrehajtót a mulasztott intézkedés megtételére.

5.3. Elhatárolások a végrehajtási kifogás kapcsán

A végrehajtási kifogás a fent részletezettek szerint a végrehajtó intézkedése, mulasztása ellen kell, hogy irányuljon. Amennyiben a végrehajtó intézkedésével a félnek kára keletkezik, azt végrehajtási kifogás keretében nem érvényesítheti, így a keletkezett kár vonatkozásában a kifogás elbírálásakor a végrehajtást fogyanatosító bíróság a végrehajtó felelősségét nem állapíthatja meg figyelemmel arra,

²⁹ Vht. 217.§

³⁰ Vht. 217.§ (4) bekezdés

³¹ Vht. 217.§ (6) bekezdés

hogy az a törvényszék hatáskörébe tartozó, a végrehajtóval szemben indított kártérítési per tárgya lehet.³²

5.3.1. A végrehajtási kifogást és a végrehajtási igényper kapcsolata.

A végrehajtó az adós vagyoni elemeit végrehajtás alá vonja, ami a követelés behajtásának eredményességét célozza. Kiemelendő, hogy a végrehajtó az adós tulajdonában lévő vagyontárgyakat vonhatja végrehajtás alá, ami ingatlan esetében a közhiteles nyilvántartás okán elvben problémát nem okozhat. Ingó dolgok esetén a főszabály megmaradt³³, azonban a Vht. a sikeres behajtás érdekében úgy fogalmaz, hogy olyan ingóság foglalható le, melyről valószínűsíthető, hogy az adós tulajdonában van.³⁴ Amennyiben olyan vagyontárgyat foglal a végrehajtó, mellyel szemben a nem adós személynek tulajdoni igénye van, az igénypert indíthat.³⁵ A foglalással szemben végrehajtási kifogás is előterjeszthető, azonban nem az igényper szerinti indokokkal. A bíróság eljárásában kifejtette, hogy az igényper abban különbözik a végrehajtási kifogástól, hogy annak eredményessége nem függ a végrehajtó törvénysértő, vagy jogszerű magatartásától.³⁶ Felmerül a kérdés, hogy azon személy, aki a lefoglalt vagyontárgyra tulajdonjoga alapján igényt támaszt, és a végrehajtó azt elárverezi, indíthat-e és ha igen, milyen feltételek mellett pert kártérítés címén (sikerrel) a végrehajtóval szemben. Ilyen esetben az tulajdoni igénye érvényesítésére a fél igénypert indíthat. Ezen perben a bíróság a fél tulajdoni igényét vizsgálja, és nem a végrehajtó jogsértését. A fél pernyertessége esetén a bíróság a vagyontárgyat feloldja a foglalás alól. Ha a vagyontárgy már nincs meg, úgy a végrehajtó letéti számláján rendelkezésre álló, vételárnak megfelelő összeg kiutalásáról rendelkezik. Amennyiben a vételár sincs meg, úgy a bíróság a keresetet elutasítja. A per eredménytelensége esetén, melynek oka az, hogy tulajdoni igényét igazolni nem tudta a fél, fogalmilag kára sem keletkeztetett, ez esetben tehát hiányzik a kártérítés eleme, a kár. Ebben az esetben utóbb az adóssal szemben sem tud pert indítani a vagyontárgy értékének megtérítése iránt,

³² BH1998.285: „Az önálló bírósági végrehajtó eljárásával összefüggő kártérítési felelősség elbírálása megyei bírósági hatáskörbe tartozik [Pp. 23. § (1) bek. b) pont, Vht. 217. §, 225. § (2) bek., 236. § (1) bek. Ptk. 349. § (1) és (3) bek., PK 42. sz.]”

³³ Vht. 84.§ (1) bekezdése

³⁴ Vht. 86.§ (1),(2) bekezdés

³⁵ DR. GYOVAI MÁRK-DR.KISS-KONDÁS ESZTER-DR. KORMOS ERZSÉBET-DR.LUKÁCS TAMÁS-DR.NAGY ADRIENN-DR.SCHADL GYÖRGY: Kézikönyv a bírósági végrehajtás fogantatásához, Wolters Kluwer Kft. 2016. (335-336.o) 482.oldal

³⁶ BDT.2002.690: „A végrehajtási igényper és a végrehajtási kifogás elhatárolása. A Pp. 371. § (1) bekezdése szerinti igényper a végrehajtási kifogás elbírálásától abban különbözik, hogy a lefoglalt vagyontárgy foglalás alóli feloldása nem a végrehajtó törvénysértő eljárása miatt következik be, hanem azért, mert a felperes bizonyítja, hogy az egyébként jogszerűen lefoglalt vagyontárgy a tulajdonában áll, vagy azon más olyan joga van, amely a végrehajtás során történő értékesítésnek akadálya. A végrehajtási igényper tehát alapvetően tulajdoni per, és eredményessége nem függ a végrehajtó törvénysértő vagy jogszerű eljárásától.”

hiszen az egy korábbi jogerős döntés felülvizsgálatát eredményezné, mivel mindkét per alapja a tulajdoni igény (kereset ténybeli alapja és tárgya megegyezik). Másrészt amennyiben azért eredménytelen az igényper, mert a vagyontárgy vételára már nincs a végrehajtó letéti számláján, a fél nem kerül olyan helyzetbe, hogy a Ptk 6:549.§ (2) bekezdésére alapítottan sikerrel pert tudjon kezdeményezni a végrehajtóval szemben, mivel hiányzik a rendes jogorvoslat kimerítése. A kártérítési perekben vizsgálendő a rendes jogorvoslat hiányának oka. Vizsgálendő, hogy a fél egyáltalán terjeszthetett-e elő kifogást eredménnyel, avagy sem. Amennyiben pedig nincs károkozó magatartás sem, a foglalás nem volt törvénysértő, abban az esetben pedig hiányzik a kár bekövetkeztét eredményező jogellenes magatartás. Egyebekben a végrehajtási eljárás befejezését követően az, aki egyébként igénykereset benyújtására jogosult lett volna, a végrehajtást kérővel szemben jogalap nélküli gazdagodásának megtérítése iránt pert nem indíthat. Arra van lehetősége, hogy az adóssal szemben érvényesítse a vagyontárgy értékének megtérítése iránti igényét, mivel a gazdagodás az adósnál jelentkezik, ugyanis a vagyontárgy értékesítésével az adós tartozása megszűnt, vagy a vagyontárgy értékével csökkent [BH 2013.274.].³⁷

Előfordulhat azon eset, hogy a végrehajtó a foglaláskor törvénysértően járt el, és harmadik személy tulajdonát lefoglalta majd értékesítette, és a foglalással szemben ezen harmadik személy jogsértésre hivatkozva kifogással élt. Ezen esetben elméletben a végrehajtóval szemben a dolog tulajdonosa kártérítés címén pert indíthat, mely perben az ok-okozati összefüggés körében azt kell bizonyítania, hogy a végrehajtó törvénysértő magatartásának eredménye a keletkezett kára. Ez esetben viszont felmerülhet azon alperesi hivatkozás, hogy a kára enyhítése körében felperes nem tett meg mindent azáltal, hogy igénypert nem kezdeményezett.

5.3.2. *A végrehajtási kifogás és a panasz.*

A végrehajtási kifogást a Vht. szabályozza, míg a panaszt az önálló bírósági végrehajtó intézkedése ellen benyújtott panaszügyek intézéséről, a panaszügyek felügyeletéről és a fegyelmi eljárások nyilvántartásáról szóló 10/2021. (X. 29.) SZTFH rendelet (a továbbiakban: SZTFH rendelet). A panasz fogalmát, továbbá azt, hogy mi minősül panasznak, az SZTFH rendelet 2.§-a határozza meg, mely szerint panasz az önálló bírósági végrehajtó, az önálló bírósági végrehajtó-helyettes vagy az önálló

³⁷ Pp. Kommentár, Frissítve: 2024.09.01.

bíróági végrehajtójelölt tevékenységével kapcsolatban benyújtott olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, elintézése pedig nem tartozik bíróság, hatóság vagy más szerv hatáskörébe. A panasz nem minősül rendes jogorvoslatnak. Elbírálása a Magyar Bírósági Kar (a továbbiakban: MBVK) hatáskörébe tartozik. Az SZTFH rendelet 2.§ (2) bekezdése határozza meg, hogy mi minősül 'különösen' panasznak, így panasz, ha a végrehajtó a tájékoztatási kötelezettségét nem adja meg az érdekelteknek (adós, végrehajtást kérő, egyéb érdekelt), panasz elbírálása körébe tartozik a végrehajtó magatartásának megítélése, továbbá, ha ügyfélfogadási időben nem érhető el személyesen, telefonon vagy felvilágosítás adására jogosult alkalmazottja útján. Az utóbbi két esetben a panaszt bárki előterjesztheti. Megjegyzendő, hogy az SZTFH rendelet a tájékoztatási kötelezettség körében leszűkíti a panaszos fogalmát, mely nem tekinthető szerencsésnek, mivel az adóst, végrehajtást kérőt, egyéb érdekeltet a továbbiakban panaszosként jelöli meg, majd a panaszos megnevezést használja a további, panasz körébe sorolható, bárki által előterjeszthető panasz esetében is. Panasszal lehet élni az önálló bírósági végrehajtóval, az önálló bírósági végrehajtó-helyettessel vagy az önálló bírósági végrehajtójelölttel szemben, melynek eredményeként fegyelmi vétség gyanúja esetén kezdeményezhető a fegyelmi felelősségre vonás.

A probléma a kifogás és a panasz elhatárolásánál a tájékoztatási kötelezettség körében merülhet fel, mivel a tájékoztatási kötelezettséget az SZTFH rendelet panaszként határozza meg, azonban a Vht.³⁸ és a Vüsz³⁹ is előírja a végrehajtó tájékoztatási kötelezettségét. Az elhatárolást az adhatja meg, hogy az előterjesztett beadványában a fél mire hivatkozik a tájékoztatási kötelezettség megszegése körében. Így, amennyiben a végrehajtó törvénysértő mulasztására hivatkozással kerül előterjesztésre, akkor álláspontom szerint kifogásnak kell tekinteni, szemben azzal, ha a fél egyéni jog- vagy érdekséreelmet hoz fel indokul. A kérdés vizsgálata nem mellőzhető, mert a végrehajtó kártérítési felelősségének megállapításához - melynek lehet alapja a tájékoztatási kötelezettsége elmulasztása is - a rendes jogorvoslati jog kimerítése szükséges, mely a végrehajtó törvénysértő intézkedése, mulasztása ellen kell, hogy irányuljon, nem pedig egyéni jog- és érdeksérelemre.

³⁸ Vht.45.§, Vht. 47.§, Vht. 52/A.§, Vht. 76.§, Vht. 114.§...stb.

³⁹ Vüsz.40/A.§ (1) bekezdés

6. A végrehajtói jogkörben okozott kárért való felelősség, a felróhatóság

A végrehajtó kártérítési felelősségét a *deliktuális* kártérítési felelősség általános szabályai szerint kell megítélni. A végrehajtóval szemben a félnek (felperesnek) kell bizonyítania, hogy a végrehajtó végrehajtói jogkörben eljáró magatartása jogellenes volt, e körben a fél a rendes jogorvoslatot kimerítette, és a jogellenes magatartás eredményeként, azzal okozati összefüggésben kára keletkezett. Amennyiben a jogellenes magatartás nem állapítható meg, a rendes jogorvoslatot a fél nem merítette ki, vagy annak hiánya esetén nem bizonyította, hogy a kár a végrehajtási kifogás előterjesztése esetén sem lett volna elhárítható, akkor a kár vizsgálatára nincs szükség. A felperesnek tehát azt kell igazolnia, hogy a végrehajtó intézkedése, mulasztása jogsértő volt. A végrehajtás eljárásának szabályait lényegesen kell megsértenie, az adhat alapot a kártérítés megállapítására, ha a jogalkalmazási, jogértelmezési hiba nyilvánvalóan és kirívóan súlyos volt. A végrehajtási kifogás előterjesztésére is a végrehajtási eljárás szabályait, és a végrehajtási kifogást előterjesztő jogát vagy jogos érdekét lényegesen sértő végrehajtói intézkedés, illetve mulasztás esetén van lehetőség.

A felróhatóság fogalmát a Ptk. 1:4. §-a tartalmazza. E szerint a „polgári jogi jogviszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható”. A károkozás akkor felróható, ha a károkozó nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható lett volna. A felróhatóság ily módon objektív mércét követel meg.

A végrehajtói jogkörben folytatott magatartás vizsgálata magasabb objektív mércét követel meg, melynek oka a fokozott szakmai elvárás.⁴⁰

A végrehajtó felróhatóságát a felperesnek bizonyítania nem kell, a felróhatóságnak a kimentés körében van helye, így a végrehajtónak kell bizonyítania, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható volt, szakmai szabályszegést nem követett el, vagy annak mértéke nem volt kirívóan súlyos, jogértelmezési hibát, jogalkalmazási hibát nem követett el.

⁴⁰ FUGLINSZKY ÁDÁM: Kártérítési jog, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2015., 904. oldal, 288-289. oldal

7. A végrehajtó jogellenes magatartása eredményeként bekövetkezett kár

A hatályos Ptk. hatályba lépésével jelentős változás következett be a kár fogalmában. Az rPtk. a kár fogalma alatt a vagyoni és a nem vagyoni kárt egyaránt értette. A hatályos Ptk. nem ismeri a nem vagyoni kár fogalmát. A hatályos Ptk. bevezette a sérelemdíj fogalmát, mely a 2:52.§-ban került szabályozásra.

7.1. Vagyoni kár

A hatályos Ptk. 6:522. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a kár fogalma meghatározható. E szerint kár a vagyoni kár, a károsult vagyonában beálló értékcsökkenés (*damnum emergens*), az elmaradt vagyoni előny (*lucrum cessans*), és a károsultat ért hátrány(ok) kiküszöböléséhez szükséges költségek. A kár bekövetkeztének és mértékének bizonyítása a károsultat terheli. Szalai Ákos a kár fogalma kapcsán arra az álláspontra helyezkedett, hogy „a Ptk 6:522.§-ban található lista még nem definiálja pontosan a kárt, csak annak egyes elemeit adja meg”⁴¹ és csak a joggyakorlat fogja majd ténylegesen kialakítani a kár fogalmát. A gyakorlatban az esetek többségében a végrehajtóval szemben érvényesíteni kíván követelések mértéke könnyebben meghatározható azon okból, hogy a végrehajtó eljárása tipikusan az adós vagyona elleni kényszercselekmények sorozata, mely vagyoni elemek értéke gyakran a végrehajtási eljárásban is megállapításra kerül. A kártérítési igények nagy része a károsult vagyonában beállt értékcsökkenésre, elmaradt vagyoni előnyre irányulnak. Ahhoz, hogy a fél kártérítési igényt érvényesítsen a végrehajtóval szemben, tényleges kár bekövetkeztére kell hivatkoznia. Felmerül a kérdés, hogy egy folyamatban lévő végrehajtási eljárás során bekövetkezhete kár a végrehajtó jogsértő intézkedése okán. Tipikusan azon esetekben, ahol egyéb érdekelt terjeszt elő ilyen igényt, az arra való alperesi hivatkozás, hogy az eljárás folyamatban van és így kár nem keletkezhets, nem foghat helyt. Az árverési vevő által érvényesíteni kívánt kárigény ahhoz a végrehajtási cselekményhez (cselekménysorhoz) kapcsolódik, amelyben érdekeltként részt vett (pl.: nem azt az ingatlant szerezte meg árverésen, amire a végrehajtó által kirakott képfelvétel alapján a szándéka irányult), ily módon a végrehajtási eljárás folyamatban léte vagy nem léte, relevanciával nem bír. Adósi oldalon úgyszintén felmerülhet a kár (pl.: lefoglalt járműben keletkezett kár annak

⁴¹ SZALAI ÁKOS: A kár fogalma a polgári jogban és a joggazdaságtani irodalomban; Párhuzamok és ütközések, XIV. 2018. 2. • 195-261.; 211. oldal

őrzésekor), de az eljárás folyamatban léte szintén nem releváns. A végrehajtást kérő oldalán azonban felmerülhet a kár hiánya, amennyiben az eljárás folyamatban van, adósnak van végrehajtás alá vont, vagyoni értékkel bíró, értékesíthető vagyona, mely fedezi végrehajtást kérő végrehajtási eljárásban érvényesíteni kívánt teljes követelését.

Ezzel szemben a Legfelsőbb Bíróság a Kf. I. 25 003/1991. számú döntésében (BH 1992.3.204.) ellenkező álláspontra helyezkedett. A perbeli esetben az adós végrehajtás alá vont gépjárművének értékesítése a végrehajtó késedelmes intézkedése miatt nem vezetett eredményre. A járművet a végrehajtó elszállíttatta, mely után csekély összeg folyt be értékcsökkenés okán. A végrehajtást kérő kártérítés iránti keresetet terjesztett elő, amit az elsőfokú bíróság elutasított. Az indokolás szerint mindaddig, amíg a végrehajtási eljárás nem fejeződik be, a felperest kár nem éri, mert a végrehajtási eljárás során bármikor sor kerülhet a végrehajtási cselekmény fogatosítására, ha az adós a végrehajtható vagyontárggyal rendelkezik. Az értékcsökkenés a bíróság álláspontja szerint nem róható a végrehajtó terhére. A Legfelsőbb Bíróság abból indult ki, hogy az rPtk. 349. §-ának (1) bekezdésében szabályozott államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség megállapításának együttes feltételei: a) kár, b) jogellenes magatartás, c) a kár és a jogellenes magatartás közötti okozati összefüggés és d) mindezek tekintetében a károkozó magatartás felróhatósága. A késedelmes intézkedés is eredményezhet kárt. A Legfelsőbb Bíróság tévesnek ítélte az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy amíg a végrehajtási eljárás nem fejeződik be, a felperest kár nem éri, hiszen a végrehajtás során bármikor sor kerülhet a végrehajtási cselekmény fogatosítására. Ez az álláspont nem helytálló. Kár a végrehajtási eljárás során is bekövetkezhet, és kártérítésre is sor kerülhet, ha annak a törvényben meghatározott feltételei fennállnak. Ezen döntés alapul vételével a kár megítélése körében az államigazgatási (végrehajtói) jogkörben okozott kárért való felelősség megállapítása együttes feltételeinek vizsgálata szükséges. Felmerül azonban a kérdés, hogy a végrehajtási eljárásban a végrehajtást kérő követelésének behajtását érintő kár kártérítés jogcímén történő megtérülése és a végrehajtási eljárásban a követelésének térülése hogyan hat ki egymásra, illetve hathat-e ki egymásra. Megjegyzendő, hogy nincs olyan jogszabályhely, amelynek okán a kártérítés jogcímén a végrehajtótól befolyt összeget az adóssal szembeni követelésbe beszámítani kellene. A káronszerzés tilalmát jogrendszerünk azonban ismeri.

A Vht. 2011. évi novellája a végrehajtó lényegesen jogsértő intézkedése vagy mulasztása esetére a végrehajtót terhelő vagyoni kényszer vezetett be. A bevezetések az álláspont dominált, hogy a bíróságnak nincs mérlegelési jogköre⁴² a kérdésben. Ez napjainkra megváltozott, és mindig az adott ügyre vetítve, valamennyi - lényeges - körülmény vizsgálata után dönthető el, hogy a szankció alkalmazása indokolt-e, avagy sem.⁴³

Ugyanezen kérdés merülhet fel abban az esetben is, amikor a bíróság a Vht.217/B.§ szerinti szankciót alkalmazza. Kell-e érvényesülnie a káronszerzés tilalmának, avagy sem?

Amennyiben abból indulunk ki, hogy a károsult nem kerülhet jobb helyzetbe a kártérítés eredményeként, mint amilyen helyzetben lenne a kár bekövetkezte nélkül, akkor mindenképpen indokolt lenne a Vht.217/B.§ szerint befolyt összeget az érvényesíteni kívánt kárból levonni. A levonás a gyakorlatban csak abban az esetben tudna megvalósulni, ha a vagyoni kényszerre kötelezett végrehajtó a kötelezettségét határidőben teljesítené is.

7.2. Sérelemdíj

Az új Ptk. hatálybalépésével bevezetésre került a sérelemdíj. A sérelemdíj a Ptk. Második könyv XII. „A személyiségi jogok megsértésének szankciói” cím alatt került szabályozásra. A sérelemdíj a nem vagyoni kártérítést váltotta fel. A sérelemdíjnak kettős funkciója van. Egyrészt kompenzációs (reparációs) szerepet tölt be a személyiségi jogsérelem tekintetében, másrészt magánjogi

⁴² CKOT 2013. május 8-10-ei Országos Tanácskozásának 10. számú állásfoglalása: „Lényegesen jogszabálysértő intézkedése vagy intézkedés elmulasztása esetén az önálló bírósági végrehajtóval szemben a Vht. 217/B. §-ában meghatározott szankció alkalmazása szempontjából a bíróságnak nincs mérlegelési jogköre, a kifogásnak helyt adó döntés esetén fő szabály szerint a végrehajtó kötelezése nem mellőzhető, csak kivételesen, a Vht. 217/B. § (2) bekezdésében foglalt feltételek fennállása esetén, erre azonban a rendelkező részben utalni kell. Ha a kifogást elbíráló elsőfokú bíróság a szankció alkalmazását elmulasztja, ezt a másodfokú bíróságnak észlelnie kell. Amennyiben a másodfokú bíróság úgy ítéli meg, hogy az elsőfokú bíróság a feltételek fennállta ellenére elmulasztotta erre nézve a határozathozatalt, visszaküldi az iratokat az elsőfokú bíróságnak a határozata kiegészítésére ezen szükséges intézkedés megtétele érdekében azzal, hogy erre vonatkozóan a döntés hivatalból kötelező, s addig az előtte folyó eljárást a Pp. 248. §-a alapján felfüggeszti. b) A tanácskozás javasolja a jogszabály-módosítás kezdeményezését a Vht. 217/B. §-át érintően, mert a rendelkezés hiányos, ilyen megszüvegezés mellett kontrollálható módon nem hajtható végre. [Vht. 217/B. §, 1952-es Pp. 248. §]”

⁴³ A CKOT 2019. április 16-ai Országos Tanácskozásának 69. számú állásfoglalása: „Mindig az eset körülményei alapján, mérlegeléssel lehet meghatározni, hogy az adott helyzetben mi minősül lényegesen jogszabálysértő intézkedésnek. Általános, minden egyes esetre irányadó szempontok nem határozhatóak meg.”[39] Ez alapvetően jellemző, és önmagában a legnagyobb jogalkalmazási, jogértelmezési kérdés a végrehajtási kifogás elbírálása körében. Ugyanis a bíróságnak a végrehajtási kifogásra vonatkozó keretszabályok között kell a rendelkezésre álló iratok/adatok szerint mérlegeléssel megállapítani és meghatározni azt, hogy adott esetben mi minősül a végrehajtás érdemére kihatással bíró végrehajtói lényeges jogszabálysértésnek.

büntetésnek tekinthető (represszió), melynek célja a hasonló jogsértések megelőzése.⁴⁴ A nemvagyonosi jellegű sérelem nem tartozik a kár fogalomkörébe.

A Ptk.2:43. § a teljesség igénye nélkül felsorolást tesz a megsérthető személyiségi jogokat érintően. A felsorolás nem taxatív jellegű. Egyéb személyiségi jogok sérelme is megvalósulhat. A személyiségi jog az ember személyének jogi védelmét biztosítja, mely jogok a Ptk. 2:42. § (2) bekezdése alapján a természetes személy emberi méltóságából fakadnak.

A személyiségi jog megsértése miatt sérelemdíjra való kötelezés feltételeire, a sérelemdíjra köteles személy meghatározására, a kimentés módjára a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni. A sérelemdíjra való jogosultsághoz elegendő a jogsértés ténye, ezen túlmenően további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. Nyilvánvalóan túlzó mértékű sérelemdíj esetén azonban a bizonyítás nem maradhat el.

Amennyiben az érdeksérelem bagatell, úgy a sérelemdíj iránti követelés megalapozatlan. Ez esetben a sérelem esetlegesen szubjektív alapú, melynek okán az érdeksérelem csupán vélt sérelem, vagy a sérelem olyan csekély, hogy nem éri el a személyiségi jogsérelem minimális fokát sem, tehát nem olyan mértékű, amely preventív kompenzációt és ezzel együtt a magatartás magánjogi büntetését igényelné. Ezen elhatárolás és mérlegelés a bíróság feladata. Ebből fakadóan a bíróság juthat arra a következtetésre, hogy személyiségi jog megsértése meg sem valósult, vagy a személyiségi jogsértés bár megvalósult, de a sérelmet szenvedett felet, felperest nem érte olyan mérvű nem vagyoni sérelem, amely alapot adna a sérelemdíj megállapítására.⁴⁵ A Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiuma a hatályos Ptk. - kihirdetése után, de a - hatályba lépése előtt az 1/2013. (VI. 17.) kollégiumi véleményében már rámutatott arra, hogy „Különös jelentősége van annak, hogy a sérelemdíj követelése iránt indult perekben a bíróságok megkülönböztessék a személyiségi jog megsértésétől az ennek a szintjét el nem érő, szubjektív érzéseken alapuló érdeksérelmeket. Ugyanis a személyiségi jogot nem sértő érdeksérelem nem járhat a sérelemdíj, mint jogvédelmi eszköz alkalmazásával.”⁴⁶

⁴⁴ Ptk. Kommentár, Jogkódex ORAC, Polgári jog I-IV.-új Ptk.-Kommentár a gyakorlat számára, frissítve:2024. január 1.

⁴⁵ „A sérelemdíj alkalmazásának gyakorlata” tárgykörére felállított joggyakorlat-elemző csoport összegző megállapításai, bagatell igények kérdései;

⁴⁶ A Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiuma 1/2013. (VI. 17.) számú határozatával elfogadott kollégiumi véleménye a nem vagyoni kártérítés/sérelemdíj megtérítése iránti követelések elbírálásának a polgári perben felmerülő egyes kérdéseiről.

A sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg. A sérelemdíj összegének meghatározásánál egyrészt a sérelmet szenvedett fél oldalán megjelenő hátrány (a jogsértő magatartásnak a sértettre, környezetére gyakorolt hatása), másrészt a sérelmet okozó által kifejtett magatartás (jogsértés súly, ismétlődő jellege, felróhatóság mértéke) is értékelésre kerül.

A végrehajtási eljárás kényszerintézkedések sorozata az adós vagyonával szemben. Egyes cselekmények az adós személye ellen is irányulhatnak. A végrehajtási eljárás során szükségképpen korlátozódnak az adós egyes jogaira, vagyoni elemeire. A végrehajtó - törvényi felhatalmazás alapján - tehát olyan eljárási cselekmények vitelére jogosult, melyek érintik, jogszerűen korlátozzák az adós egyes személyiségi jogait. Ebből fakadóan a végrehajtó jogszerű intézkedéseit megélheti úgy az adós, hogy személyiségi jogai sérültek, így a bíróságnak a végrehajtási eljárás sajátosságát is figyelembe véve kell egy adott személyiségi jogsértést a vizsgálata tárgyává tennie. A végrehajtási eljárás foganatosítása során szükségképpen megjelenik az adós személyiségi jogai körében a „magántitok, a személyes adatok védelme, a magánlakáshoz és a jogi személy céljaira szolgáló helyiségek védelméhez való jog”⁴⁷, képmáshoz való jog, ...stb. A sérelemdíj iránti igény elsősorban az adósok körét érintő igényérvényesítésként jelentkezik, de a végrehajtást kérő, vagy egyéb érdekelt oldalán is megjelenik a végrehajtóval szemben indított egyes kártérítési perekben.

IV. ÖSSZEGZÉS

A polgári jogi jogviszony egy jogilag szabályozott társadalmi viszony, melyben a felek jogvitáinak elbírálását a független és pártatlan bíróság végzi. Az ítéletekben, és a jogvitát eldöntő más szervek határozataiban, az egyes okiratokon alapuló követelések önkéntes teljesítése elmaradásának eredményeként a végrehajtást kérő végrehajtási eljárást kezdeményezhet az adóssal szemben. A végrehajtási eljárást a közhatalommal felruházott önálló bírósági végrehajtó foganatosítja, aki személyében felel a végrehajtói jogkörben általa okozott károk megtérítéséért.

⁴⁷ PATAKI JÁNOS ISTVÁN: A bírósági végrehajtás és a sérelemdíj, Polgári Szemle, 13. évf., 4-6. szám, 2017, 318-328., DOI: 10.24307/psz.2017.1223

Elmondható, hogy a végrehajtás szakmai színvonala jelentősen javult a Vht. hatálybalépése óta. Ehhez hozzájárult az is, hogy az önálló bírósági végrehajtói feladatok ellátása már jogi végzettséghez kötött tevékenységgé vált.

A végrehajtási eljárások száma napjaink gazdasági változásai, a növekvő infláció, az inflációt nem követő alacsony munkabérek, vagy az utóbbi évtizedben a nagyszámú devizahiteles szerződésen alapuló követelések miatt folyamatosan nő. Az ügyteher hatással van a jogszerűtlen végrehajtási eljárások számára, amely azonban a végrehajtóknak mentségül nem szolgálhat.

A végrehajtók által elkövetett jogsértések száma jóval meghaladja az ellenük indított peres eljárások számát, a látencia óriási. Ennek az egyik, vagy talán a legfőbb oka, hogy az adósi oldalon a megfelelő szakértelem hiányában a jogszabálysértések jelentős számának nincs semmilyen következménye. Az adósok hozzáértés és megfelelő anyagi háttér hiányában nehezen képesek a jogaikat érvényesíteni a végrehajtási eljárásban, vagy a végrehajtóval szemben a végrehajtói jogkörben okozott kár iránti perekben.